

**Haapajärven kaupungin esi- ja perusopetuksen  
koulukuljetusopas ja koulukuljetusten periaatteet  
1.8.2025 alkaen**

## **Lait ja ohjeistukset taustalla**

Haapajärven kaupungin koulukuljetuksissa noudatetaan voimassa olevaa perusopetuslakia (PoL 32 §), Opetushallituksen koulukuljetusopasta ja Haapajärven kaupungin sivistyslautakunnan päätöksiä.

Perusopetuslain mukaan esi- ja perusopetuksen oppilailla on oikeus kunnan järjestämään maksuttomaan koulukuljetukseen, jos koulumatka

- on yli viisi kilometriä yhteen suuntaan tai
- muutoin on oppilaan ikään tai olosuhteisiin nähden liian vaikea, rasittava tai vaarallinen.

Päivittäinen edestakainen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään kaksi ja puoli tuntia, 13 vuotta täyttäneillä kolme tuntia.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on vanhemmille myönnettävä avustus oppilaan kuljettamista ja saattamista varten.

## **Haapajärven sivistyslautakunnan hyväksymät koulukuljetusmatkat**

Haapajärven kaupunki myöntää koulukuljetuksen seuraavasti:

### **Koulumatka yli 5 km**

Esi- ja perusopetuksen oppilaalle maksuton koulukuljetus. Ei tarvitse hakea erikseen.

(tai muutoin koulumatka on oppilaan ikään tai olosuhteisiin nähden liian vaikea, rasittava tai vaarallinen; 11-v. oppivelvollisuus tai lääkärintodistus tai Koululiitu-ohjelman perusteella)

### **Koulumatka alle 5 km**

Koulukuljetus on haettava aina erillisellä lomakkeella.

- Esioppilaiden ja 1. – 2. luokan oppilaiden maksuttomaan kuljetukseen oikeuttava matka on 3 km. Mikäli koulumatka on alle 3 km, peritään omavastuuosuus
- 3. – 6. luokan oppilaiden koulukuljetuksesta peritään omavastuuosuus

Ostavastuuosuus on 5 euroa/päivä tai 3 euroa/matka, mikäli koulumatka on 3-5 km, sisälennus 50%.

Maksullinen (ostavastuuosuus) koulukuljetus voidaan myöntää:

1. Mikäli reitillä on olemassa oleva koulukuljetus ja kuljetuksessa on tilaa.
2. Koulukuljetusta on haettu syys- ja/tai kevätlukukaudelle tai vähintään neljän (4) kuukauden yhtäjaksoiselle ajalle.

Kuljetus voidaan myöntää myös päivittäisenä aamukuljetuksena/iltapäiväkuljetuksena.

Mikäli koulukuljetus perutaan, on siitä ilmoitettava kirjallisesti (esim. sähköpostitse) vähintään kolme (3) arkipäivää aikaisemmin koulunjohtajalle/rehtorille sekä koulutoimiston sihteerille. Koulunjohtaja/rehtori ilmoittaa kuljettajalle.

Koulukuljetuksissa käytetään voimassa olevaa julkista liikennettä (Haapajärvellä yläkoululaiset) ja tilausajoja eli kaupungin tilaamia koulukuljetuksia. Tilausajoja käytetään täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä.

Koulun rehtori/koulunjohtaja tekee yli 5 kilometrin koulumatkan pituuteen perustuvista kuljetuksista päätöksen tarkistettuaan koulumatkan pituuden. Huoltajan ei tarvitse tehdä erillistä hakemusta, mikäli koulumatkan pituus on yli 5 km. Koulumatkan mittaamisessa hyödynnetään yleisiä reittipalveluja. Koulumatka lasketaan lyhintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotipihaasta koulunpihaan.

Erillisestä hakemuksesta kuljetus voidaan järjestää lyhyemmältä matkalta sellaisille oppilaille, joiden koulumatka on vaarallinen, oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Hakemuksen liitteenä tulee toimittaa lääkärin tms. lausunto matkan vaikeudesta tai rasittavuudesta. Vaarallisen koulumatkan arvioinnissa käytetään apuna Koululiiturohjelmaa. Terveystieteistä syistä johtuvat koulukuljetukset voidaan järjestää lukuvuotta lyhyemmiksi ajoiksi lääkärintodistuksen perusteella.

## **Koulumatka ja lähikouluperiaate**

Koulumatkalla tarkoitetaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee esiopetukseen/kouluun ja sieltä palatessaan. Koulumatkan pituus lasketaan lyhintä, jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotipihalta koulun pihalle.

Perusopetuslain 6 § 2.mom. nojalla oppilaalle osoitetaan lähikoulu ja koulukuljetusoikeus koskee vain lähikoulua. Kuljetuksesta muuhun kuin lähikouluun perheen omista toiveista johtuen vastaa aina koti. Jos oppilas muuttaa kunnan sisällä lukuvuoden aikana, hänellä on oikeus käydä kuluva lukukausi loppuun entisessä koulussaan, mikäli huoltaja vastaa mahdollisista oppilaan kuljettamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Yhteishuoltajuustapauksissa noudatetaan KHO:n päätöstä 2006: 10. Koulukuljetus myönnetään ja järjestetään ainoastaan oppilaan väestörekisterin mukaisesta osoitteesta. Oppilaan lähikoulu perustuu väestörekisteriin merkittyyn osoitteeseen. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta eri osoitteessa asuvan toisen huoltajan luota. Oppilas voi saada kuljetuksen erillisen hakemuksen perusteella myös toisen huoltajan osoitteesta, mikäli oppilas mahtuu olemassa oleviin koulukuljetuksiin eikä kuljetus aiheuta reittimuutoksia. Tällöin peritään omavastuukuljetusmaksu.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko koulumatkalle. Poikkeuksena tästä ovat vammaiset oppilaat. Koulukuljetuksia ei järjestetä ns. ovelta ovelle -kuljetuksina, vaan oppilaat kokoontuvat kaupungin ja liikennöitsijän osoittamaan turvalliseen nouto-/jättöpaikkaan tien varteen pysäkillä tai yhteiselle kokoontumispaikalle. Tämä periaate koskee kaikkia 0. – 9.-luokkien oppilaita.

## **Liikenneturvallisuus**

Liikenneturvallisuudesta huolehtiminen on koulukuljetuksissa ensiarvoisen tärkeää. Koulukuljetusten liikenneturvallisuus perustuu voimassaolevaan lainsäädäntöön. Liikennöitsijän vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkiltä koulun pysäkillä ja koulun pysäkiltä kotipysäkille. Kuljettajien on noudatettava kaikkia lakeihin ja paikalliseen sopimukseen perustuvia turvallisuusmääräyksiä.

Huoltajat ovat velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajien tulee huolehtia, että lasten kanssa käydään yhdessä läpi koulureitti, aikataulut, liikenteessä kulkeminen ja liikennevälineissä matkustamisen turvallisuus.

## **Kuljetuksiin liittyvät käytännön säännöt oppilaita koskien:**

Oppilaan on oltava sovittuna aikana pysäkillä tai koontipaikalla.

Koulukuljetusajoneuvon ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkiltä.

Mikäli oppilas jää kuljetuksesta pois esim. sairauden tai muun poissaolon takia, huoltajan on ilmoitettava asiasta koulukyydin kuljettajalle ja koululle joko soittamalla tai viestillä.

Kuljettajalle ja muille matkustajille tulee antaa rauha matkan aikana. Kuljetuksessa käyttäydytään asiallisesti ja noudatetaan kuljettajan ohjeita. Omista tavaroista pidetään huolta ja paikka jätetään siistiksi. Kuljetusta häiritsevistä oppilaista on liikennöitsijä velvollinen ilmoittamaan välittömästi koulun rehtorille/johtajalle.

Oppilaskuljetuksissa on tieliikennelain mukaan käytettävä turvavyötä. Kuljettaja valvoo turvavöiden käyttöä. Mikäli oppilas ei suostu käyttämään turvavyötä, kuljettaja ilmoittaa asiasta välittömästi koulun rehtorille/johtajalle.

Koulukuljetukset on tarkoitettu kuljetusetuuden tai kuljetuspäätöksen saaneille oppilaille, ei esim. oppilaiden kavereille.

Koulukuljetukset eivät koske lääkäri- tai terapiakäyntejä ja iltapäiväkerhotoimintaa.

## **Koulukuljetuksen hakeminen**

Koulumatkan ollessa yli 5 km kaupunki järjestää koulukuljetuksen ilman erillistä hakemusta. Yli 5 kilometrin koulukuljetuksista päätöksen tekee koulun rehtori/koulunjohtaja.

Muiden tapausten osalta koulumatkan järjestämistä haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen toukokuun loppuun mennessä. Hakemus on voimassa vain lukuvuoden tai lyhyemmän määräajan. Hakemus on tulostettavissa Haapajärven kaupungin kotisivuilta:

<https://www.haapajarvi.fi/sites/haapajarvi.fi/files/liitetiedostot/Koulukuljetushakemus%202021%2Cpdf.pdf>

Erityistapauksissa maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan huoltajalle voidaan maksaa koulumatkakuljetusten korvausta, jos huoltaja hoitaa oppilaan kuljetuksen. Tämä tilanne voi tulla kysymykseen silloin, jos ko. suunnalla ei ole muuta koulukuljetuksen tarvetta. Päätös korvauksen maksamisesta tehdään aina

tapauskohtaisesti lukuvuodeksi kerrallaan. Korvaus maksetaan liikenne- ja viestintäministeriön vahvistaman vakiovuoron alennuslipputaksan mukaisena/matka.

Hakemus ja kaikki tarvittavat liitteet toimitetaan koulutoimistoon kaupungintalolle. Harkinnanvaraisista kuljetuksista päätökset tekee sivistysjohtaja.

Sivistyslautakunta hyväksyy paikalliset koulukuljetusperiaatteet, kokous 21.5.2025. Asiakirja on saatettu myös koulukuljetuksia hoitavan yrityksen tietoon.

**Lisätietoja:**

Koulujen rehtorit ja koulunjohtajat

Sivistysjohtaja, p. 044 4456 247

Koulutoimiston sihteeri, p. 044 4456 246

Mantelan Linjavaunu, kuljetusvastaava: p. 040 019 6558